

Questio Secunda

sunt eunuchi et castrati qui carent principio. Ad aliud dicitur quod esse speciei prolongat. Et hoc est melius. Si dicatur species non est nisi per operationem intellectus sicut nec alia vniuersalia: ergo esse speciei non est melius quam esse indurdui dato quod capiat esse specie secundum quod est perpetuum. Dicendum quod fundamentum speciei est natura realis.

C Et notandum quod generare non dicitur naturale sicut aer quasi componatur ex materia et forma. Sed quia res ad ipsum habet inclinationem naturalem dubitant quidam an demones possint generare saltem eo modo quo femina generat: quia multi dicunt quod femine non habent potentiam generandi actiuam licet sit eiusdem speciei cum viro. Sed de his alias. Cum determinabitur de nutrimento. An debet esse simile ubi dicitur quod ante decoctionem est dissimile et solum simile in potentia non remota sed propinqua.

C Ad quartum dicitur quod omnia sunt propter hominem et ideo intentio nature non ex toto frustratur nec per hoc destruitur virginitas: quia vacare contemplationi est nobilius opus quam generare cum in isto consistat hominis beatitudo unde decimo ethicorum dicitur quod homo secundum intellectum operans est deo amantissimus et simillimus et Sancti Thome I. prima parte. q. 92. ar. 1. in animalibus est aliquid nobilius generatione videtur ergo quod sit naturalius etiam ut naturale distinguitur contra violentum: quia natura facit de possibilibus quod melius est. Negatur consequentia. Sed contra terminus generationis est perfectior quam terminus intellectus: quia substantia est perfectior accidere et per idem arguitur quod generare est nobilius quam sentire quod tamen est falsum. Item per intellectionem res non perpetuantur sicut per generationem per illam tamen aliquomodo assimilantur deo in intelligendo ideo nobilissima operatio est intelligere. Et ideo dicendum quod nobilitas motus non semper est ex termino: sed aliquando ex obiecto modo obiectum intellectus nostre est deus et sensatio substantia saltem per accidens.

C Ad quintum dicitur quod animatum nutrit se per alimentum. Unde duplex est alens. Primum est ipsa anima primum autem est potentia vegetatiua illud autem quod alitur est corpus. Alimētum vero est illud quo alitur instrumentali. Nec in semine est principalis potentia sed quedam virtus potentie generatiue unde potentia generatiua non immediate attingit genitum: sed semen cui dat virtutem quandam formatiuam unde semen patris facit omnia membra et durat iuxta semen mulieris donec introducat anima sensitua et tunc evanescit licet anima non introducatur in semine paterno quod non agit in seipsum.

C Ad sextum patet per idem nec ignis proprie nutrit nec generat: quia generare est per emissionem seminis vel alterius aliud producere. Nec ignis in seipso aliquid recipit et ideo non nutritur proprie. Sed adhuc dubitatur contra rationem philosophi. Primo philosophi dicitur quod entia naturalia sunt determinata ad maximum et minimum: ergo ignis per combustibilia non potest in infinitum augeri. Dicendum quod secundum philosophum omnia elementa non possunt mutari in ignem et ideo dicitur in infinitum augeri id est multo plus potest augeri quam animalia unde regnante ex vna parte constellatione generante ignem tunc ex alia parte corrumpitur per constellationem frigidam. Sed secluso agente

Articulus Secundus.

extrinseco dubium videtur an ignis possit in infinitum augeri per appositionem combustibilium. Quibusdam videtur quod sic: quia ignis successiue potest habere infinitas partes: ergo et simili tenet consequentia quia ens permanens est talis nature quod non repugnat ei habere omnes partes suas simul. Item secluso extrinseco cuiuslibet igni potest alius ignis continuari et per talem additionem ignis est maioris virtutis: ergo nihil eius corrumpitur. Item quilibet ignis adhuc posset rarefieri. Sed hoc ab aliis negatur: quia alias vna faba posset replere totum mundum.

C Ad septimum dicitur quod non est simile de colore: quia visus non fertur in colorem ut est subsistens. Nutritio autem non est proprie generatio: sed est ab alia potentia sicut artifex per diuersa instrumenta producit diuersas res. Quidam tamen dicunt quod est quedam partialis generatio.

C Ad octauum dicitur quod diminutio est ab anima a virtute augmentatiua deficiente. De alio dubium est in quo predicamento ponatur potentia augmentatiua. Videtur enim quod sit naturalis potentia. Et per consequens in predicamento qualitatis. Sed contra visus anime sunt supra vires naturales: ergo non debent dici naturales. dicit Sancti Thome I. parte. q. 78. ar. 2. ad 1. quod potentie iste dicuntur naturales: quia habent effectum similem naturali sed altiori modo. Si queratur in quo predicamento est potentia nutritiua. Dicendum quod non est in predicamento substantie cum nec sit materia forma nec compositum. Sed de his supra.

C Ad nonum dicitur quod specie differunt. Nec habent idem obiectum specie.

C Ad decimum dicitur quod anima non est per magnum tempus sine nutritione occulta vel manifesta vel dispositione ad nutritionem.

C Ad undecimum dicitur quod motus alterationis est in alimento nutritio autem est in animali secundum quod aliud corpus sibi fungitur et est motus animalis vel naturalis procedens de contrario ex parte nutrimenti quod est quodammodo contrarium dispositioni animalis. Et concedo quod animal quod augetur mouetur in propositione autem euangelii est distributio pro generibus singulorum.

C Ad duodecimum patet ex dictis. Et nota quod calor hominis se habet sicut vinum cui si multum addatur de aqua tunc debilitatur. Sic etiam calor naturalis debilitatur agendo in humidum radicale aliquantulum corrumpendo ipsum a quo reparatur. Et propter hoc colerici aliquando diutius viuunt. Sed de hoc alias.

C Ad decimumtertium dicitur quod iste non sunt proprie potentie scilicet principales sed subseruiunt aliis ut dicit Albertus. Et notandum quod tres potentie possunt dupliciter ordinari scilicet respectu individui et tunc generatiua est prima deinde nutritiua et 3. augmentatiua. Sed respectu speciei generatiua est vltima cui subseruit augmentatiua.

C Ad decimumquartum dicit Sancti Thome de po. q. 3. arti. 12. ad 8. quod cum sperma sit quedam superfluitas ideo habet quasdam proprias vias quibus intercisis generatio impeditur. Si dicatur ergo etiam carens dicitur non posset generare quia semen oportet esse de cetero ab omnibus partibus. Negatur consequentia. Ad aliud dicitur quod per nimiam frequentationem pars animalis resoluitur in semen. Ad aliud dicitur quod se